

5. Анохин П. К. Очерки физиологии функциональных систем. М. : Медицина, 1975. 448 с.

6. Шадриков В. Д., Дружинин В. Н. Формирование подсистемы профессионально важных качеств в процессах профессионализации // Проблемы индустриальной психологии : межвуз. тематический сб. Ярославль, 1973. С. 3–18.

7. Зеер Э. Ф. Психология профессий. М. : Академ. проект ; Екатеринбург : Деловая книга, 2003. 336 с.

Отримано 07.02.2019

УДК 159.92

Наталія Євгенівна ТВЕРДОХЛЄБОВА,

старший викладач кафедри охорони праці та навколишнього середовища

Навчально-наукового інституту механічної інженерії і транспорту

Національного технічного університету

«Харківський політехнічний інститут»;

 <https://orcid.org/0000-0003-3139-4308>

ДОСЛІДЖЕННЯ МОТИВІВ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ПОВЕДІНКИ ПРАВООХОРОНЦІВ НА ЕТАПІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ

Представлено аналіз результатів емпіричного дослідження особливостей мотиваційної спрямованості правоохоронців на етапі фахової підготовки. Визначені мотиватори організаційної поведінки майбутніх правоохоронців є критерієм успішності й ефективності їх становлення як професіоналів.

На етапі реформування органів правоохоронної системи питання мотиваційної спрямованості курсантів на різних етапах фахової підготовки у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання вимагає особливої уваги. Мотиваційний компонент є одним із базових у системі моральної регуляції діяльності і поведінки професіоналів. Мотивація виступає сполучною ланкою між справжніми цілями, ідеалами, переконаннями особистості курсанта і діями, вчинками, рішеннями, які він приймає. Для здійснення ефективної професійної діяльності мотиваційний компонент повинен включати позитивне ставлення до обраного виду професійної діяльності, прагнення до самореалізації і досягнень, моральні та професійні установки та інтереси.

Вивчення особливостей мотиваційної сфери використовується для виокремлення системи чинників, які визначають поведінку курсантів на певному рівні. Тому виникає необхідність визначення мотивів організаційної поведінки правоохоронців на етапі фахової підготовки.

Вибірку дослідження склали 205 правоохоронців, які були розподілені на три групи: 1 група – курсанти 1-го курсу факультету № 3

ХНУВС (n=75); 2 група – курсанти 2-го курсу факультету № 3 ХНУВС (n=67); 3 група – курсанти 3-го курсу факультету № 3 ХНУВС (n=63).

Для вивчення мотиваційної спрямованості правоохоронців на етапі фахової підготовки була використана методика діагностики мотиваційного профілю особистості Ш. Річі та П. Мартіна, яка дозволяє дослідити потреби курсантів, які спонукають їх до професійної діяльності і виявити індивідуальне поєднання найбільш і найменш актуальних (значущих) потреб [1, с. 183].

Аналіз даних показав, що для правоохоронців 1-го курсу навчання головними мотиваторами поведінки є: цікава робота, структурування праці і креативність. Іншими словами, першокурсники щиро відчують потребу бути затребуваними, мати професію з елементами суспільної корисності. Слід пам'ятати, що люди з мотивом структурованості праці потребують стабільних умов середовища, певних алгоритмів дій і правил роботи, якими вони можуть керуватися при виконанні професійної діяльності. Першокурсники прагнуть бути відкритими для нових ідей і мати впевненість, що вони все роблять правильно, а до вирішення проблем підходять креативно.

Для правоохоронців 2-го курсу навчання домінуючими мотиваторами організаційної поведінки виступають: прагнення виконувати корисну для суспільства і цікаву роботу, потреба формувати і підтримувати довгострокові стабільні взаємини з колегами, бажання бути самостійними, незалежними і самовдосконалюватися на шляху досягнення професіоналізму.

Узагальнення і аналіз мотиваторів організаційної поведінки правоохоронців першого і другого курсів навчання показав, що на цих етапах фахової підготовки домінуючим мотивом діяльності виступає потреба у відчутті затребуваності в цікавій, суспільно корисній праці, прагнення виконувати діяльність, наповнену сенсом і значенням, з елементами суспільної корисності. Важливо розуміти, що власники високої потреби в цікавій і корисній роботі не будуть займатися тим, що на їхню думку, нецікаво. Лише узгодженість інтересів працівника і організації дасть можливість отримати високоефективного професіонала.

Правоохоронців 3-го курсу навчання приваблює суспільне визнання їх досягнень. Вони прагнуть до самостійності і відповідальності та бажають отримувати високу заробітну плату. Слід пам'ятати, що люди з матеріальною мотивацією готові терпіти будь-яку роботу, тривалий час виконувати одні й ті ж самі завдання, працювати без вихідних і ставити роботу понад усе, але лише за умови особистої задоволеності власним заробітком.

Узагальнення і аналіз мотиваторів організаційної поведінки правоохоронців третього курсу навчання показав, що на цьому етапі

професійної підготовки курсанти відчують значну потребу в удосконаленні, зростанні і розвитку власної особистості, що може виступати як показник бажання бути самостійним і відповідальним за своє життя і діяльність. Мотивація на саморозвиток третьокурсників дозволить їм постійно підвищувати свій професійний рівень. Разом з цим, третьокурсники потребують схвалення і уваги з боку авторитетних для них людей, бажують, щоб інші бачили і цінували їх заслуги і досягнення.

Представлена методика діагностики мотиваційного профілю особистості Ш. Річі та П. Мартіна дає можливість отримати інформацію про фактори, що мотивують особистість на діяльність, кількісно оцінити їх значущість, дозволяє виявити домінуючі фактори професійної мотивації, провідних мотивів курсантів на етапі фахової підготовки, а отже, визначити основні тенденції професійної мотивації.

Таким чином, вивчення особливостей розвитку мотиваційної сфери використовується для виокремлення системи факторів, що визначають поведінку майбутніх працівників правоохоронних органів. Визначені мотиватори організаційної поведінки майбутніх правоохоронців є критерієм успішності й ефективності їх становлення як професіоналів.

Список бібліографічних посилань

1. Ричи Ш., Мартин П. Управление мотивацией : учеб. пособие для вузов. М. : Юнити-Дана, 2004. 399 с.

Отримано 04.03.2019

